

ABSTRAKTI

YPPK eli yhteispäivystyksen peruskoulu - perustavoitteet pakettiin päivystyksessä yleislääkärikouluttajavetoisella koulutusohjelmalla

Esittäjät

Minna Halinen (minnahalinenyle@gmail.com)

Muut osallistajat: Emil Heinäaho, Maija Pystynen, Katri Kuusisto

Organisaatiot

HUS Akuutti

Tausta

Päivystyspoliklinikaympäristö asettaa suuria haasteita lääkäreiden sekä hoitajien päätöksenteolle (1). Kommunikaation ongelmien tiedetään aiheuttavan merkittävän osuuden päivystyspoliklinikoilla tapahtuvista haittatapahtumista (2). Suppeahkossa Potilasvakuutuskeskuksen (PVK) aineistoa käsittelevässä kirjoituksessa todetaan, että päivystys on kansainvälisissä tutkimuksissa todettu riskialttiiksi ympäristöksi potilasvahingoille ja että merkittävä osa potilasvahingoista tapahtuu päivystyksessä (Welling, Karlsson PVK Blogi 2.11.2021). Suomalaisten päivystyspoliklinikoiden toimintaedellytyksiä on pyritty viime vuosina parantamaan mutta toimenpiteistä huolimatta päivystys pysyy kuormittuneena työpaikkana (3). Syvällinen lääketieteellinen tieto on lääkärin ammatissa toimimisen ehdoton edellytys, mutta lääkäri tarvitsee muutakin osaamista käytännön työssään (4, kuva). Yleislääketieteen alan kouluttajakoulutuksella on jo pitkä, vankka ja menestynyt historia (5).

Päivystyspotilaiden hoitovastuuta on siirtynyt pois monista terveyskeskuksista. Akuuttilääketieteen koulutuksessa keskitytään erikoisalaspesifimpiin oppimistavoitteisiin kuten ilmatien hallintaan ja vakavien sairauksien alkudiagnostiikkaan ja hoitoon, jolloin aivan perustason osaaminen päivystämisen yleislääketietetasoisista oppimistavoitteista jää väistämättä heikommille kantimille.

Tarkoitus/tavoitteet

Tämän koulutushankkeen tavoitteena on ollut päivystyspoliklinikoille töihin tulevien uraansa aloittavien lääkäreiden työjakson muokkaaminen sekä ammattilaisen itsensä kannalta mielekkääksi ja turvalliseksi että potilasturvallisuuden huomioivaksi. Yleislääketieteen erikoisalalle ominaiset laaja-alaisen työotteen peruselementit ovat erittäin keskeisiä oppimistavoitteita myös akuuttilääketieteen alalle ja luovat tukevan pohjan myös päivystyksen potilasturvallisuuskulttuurille.

Aineisto ja menetelmät

Yhteispäivystyksen peruskoulun toteutuspuitteet perustettiin vuonna 2019 HUS Akuuttiin perustamalla uudet yleislääketieteen virkapohjat. Yleislääketieteen koulutusoikeudet haettiin HUS Perusterveydenhuollon yksiköltä. Sovitut periaatteet jakson sisällöstä sitouduttiin noudattamaan. Rekrytointi toteutettiin messuilla ja muilla rekrytointifoorumeilla.

Tulokset

Kiinnostus jaksoon oli suuri ja alkuvuodesta 2020 oli ilmoittautuneita jo 70 henkilöä. Yhteensä Vuosina 2019-2022 jakson on käynyt XXX uransa aloittavaa lääkäriä. Jaksoa ei ole tänä aikavälinä keskeyttänyt yksikään ja osa on jäänyt jakson jälkeen pidemmäksi aikaa töihin.

Yliopiston vaatiman jaksopalautteen perusteella todettiin mm.: ”asianmukainen perehdytys, jollaista ei aikaisemmin oltu nähty”, ”lähiohjaaja jatkuvaa konsultoimista, opastusta ja käytännön toimenpiteissä auttamista varten erinomainen”, ”keskustelut auttoivat ohjaajaa räätälöimään jaksoa vaatimustasoltaan oppijalle sopivaksi”. Yhteisöllisyyttä, turvallista ilmapiiriä ja ”hyvää fiilistä” arvostettiin.

Johtopäätökset

Strukturoidun, yleislääkärivetoisen päivystämisen peruskoulun toteuttaminen on tarpeen nykyisessä päivystyksen organisaatiomuodossa. Lähiohjaajan läsnäolo, perehdytys ja moniammatilliseen yhteistyöhön kouluttaminen parantaa todennäköisesti työhyvinvointia, hoidon tasalaatuisuutta ja potilasturvallisuutta.

Kuva1: Lähde 4

1	Päivystyksen taktiikka
2	Vuoronvaihto
3	Yleisimmät käyntisyöt
4	YT-lasku
5	Vuorovaikutus ja kommunikaatio
6	Kirjaaminen
7	Moniammatillinen yhteistyö
8	HTA ja Yhteispäivystyksen rooli TH-organisaatiossa
9	Jatkohoitomahdollisuudet
10	Työhyvinvointi ja potilasturvallisuus
11	Tieteellinen artikkelikatsaus
12	Hallinnolliset oppimistavoitteet (pahoinpity ja B-lausunto)

Kuva 2: YPPK:n viikkokoulutusaiheet

Lähteet:

1. Bijani, M., Abedi, S., Karimi, S., & Tehranineshat, B. (2021). Major challenges and barriers in clinical decision-making as perceived by emergency medical services personnel: a qualitative content analysis. *BMC Emergency Medicine*, 21(1), 1–12.
<https://bmcemergmed.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12873-021-00408-4>
2. Schnapp, B. H., Sun, J. E., Kim, J. L., Strayer, R. J., & Shah, K. H. (2018). Cognitive error in an academic emergency department. *Diagnosis*, 5(3), 135– 142. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30016277/>
3. Sairaalapäivystysten nykytila -keskeiset haasteet Reissell, Tiirinki, Nuorteva
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/143121/URN_ISBN_978-952-343-730-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Luotettavasti osoitettu pätevyys (EPA) uudistaa erikoislääkäriskoulutuksen käytäntöä, Duodecim, Leila Niemi-Murola <https://www.duodecimlehti.fi/duo13493>
Erikoislääkäriskouluttajien valmennuksen ABC - yleislääketieteen malli, LÄÄKETIETEELLINEN AIKAKAUSKIRJA DUODECIM 2021;137(9):977-84 <https://www.duodecimlehti.fi/duo16206>